

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

2848

Na temelju članka 10. stavka 1. podstavka 1. i stavka 3. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju (»Narodne novine« broj 56/13, 64/15 i 104/17), ministar zdravstva uz suglasnost ministra graditeljstva i prostornoga uređenja, donosi

PRAVILNIK

O PARAMETRIMA SUKLADNOSTI, METODAMA ANALIZE, MONITORINGU I PLANOVIMA SIGURNOSTI VODE ZA LJUDSKU POTROŠNJU TE NAČINU VOĐENJA REGISTRA PRAVNIH OSOBA KOJE OBAVLJAJU DJELATNOST JAVNE VODOOPSKRBE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se:

- parametri zdravstvene ispravnosti (mikrobiološki i kemijski), indikatorski parametri (mikrobiološki i kemijski) i parametri radioaktivnih tvari u vodi za ljudsku potrošnju
- parametri, vrijednosti parametara, vrste i opseg analiza uzoraka te učestalost uzimanja uzoraka vode za ljudsku potrošnju za provedbu monitoringa vode za ljudsku potrošnju te za provedbu monitoringa radioaktivnih tvari
- učestalost uzimanja uzoraka vode za ljudsku potrošnju u sklopu sustava samokontrole subjekata u poslovanju s hranom i kod ostalih objekata od javnozdravstvenog interesa
- metode i mjesta (točke) uzorkovanja
- metode laboratorijskog ispitivanja vode za ljudsku potrošnju
- vrste i opseg analiza te broj potrebnih uzoraka vode za ljudsku potrošnju u svrhu ispitivanja njezine zdravstvene ispravnosti u građevinama prije izdavanja uporabne dozvole
- monitoring vode za ljudsku potrošnju i način provedbe procjene rizika u provedbi programa monitoringa vode za ljudsku potrošnju
- sadržaj i način odobravanja planova sigurnosti vode za ljudsku potrošnju
- način vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe.

Članak 2.

Ovim se Pravilnikom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose:

- prilozi 1., 2. i 3. Direktive Vijeća 1998/83/EZ od 3. studenoga 1998. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (SL L 330, 5. 12. 1998.)
- Direktiva Vijeća 2013/51/Euratom od 22. listopada 2013. o utvrđivanju zahtjeva za zaštitu zdravlja stanovništva od radioaktivnih tvari u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju (SL L 296, 7. 11. 2013.) i
- Direktiva Komisije (EU) 2015/1787 od 6. listopada 2015. o izmjeni priloga II. i III. Direktivi Vijeća 98/83/EZ o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (SL L 260, 7.10.2015.).

Članak 3.

(1) Odredbe ovoga Pravilnika obvezne su primjenjivati pravne osobe koje isporučuju vodu za ljudsku potrošnju, pravne i fizičke osobe koje koriste vodu za ljudsku potrošnju pri proizvodnji ili pripremi hrane ili predmeta opće uporabe (izuzev onih kod kojih se u proizvodnji ne koristi voda za ljudsku potrošnju), pravne osobe koje stavljaju na tržište vodu u bocama

ili drugoj ambalaži, laboratoriji koji provode ispitivanje vode za ljudsku potrošnju, službeni laboratoriji i stručni tehnički servisi koji provode monitoring i ispitivanje vode za ljudsku potrošnju u svrhu službenih kontrola te ovlaštene osobe koje provode službene kontrole.

(2) Odredbe ovoga Pravilnika ne odnose se na proizvodnju i stavljanje na tržište prirodnih mineralnih voda te na vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju iz pojedinačne opskrbe, pod uvjetom da je prosječna potrošnja manja od 10 m³ po danu ili se vodom opskrbljuje manje od 50 ljudi, osim ako je opskrba vodom dio komercijalne ili javne djelatnosti.

II. PARAMETRI ZDRAVSTVENE ISPRAVNOSTI (MIKROBIOLOŠKI I KEMIJSKI), INDIKATORSKI PARAMETRI (MIKROBIOLOŠKI I KEMIJSKI) I PARAMETRI RADIOAKTIVNIH TVARI U VODI ZA LJUDSKU POTROŠNJU

Članak 4.

Parametri zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju, indikatorski parametri (mikrobiološki i kemijski) i parametri radioaktivnih tvari koji se prate za provedbu monitoringa vode za ljudsku potrošnju i monitoringa radioaktivnih tvari, a u cilju zaštite ljudskog zdravlja od nepovoljnih utjecaja bilo kojeg onečišćenja vode za ljudsku potrošnju i osiguravanja zdravstvene ispravnosti iste na području Republike Hrvatske te njihove maksimalno dopuštene koncentracije, navedeni su u Prilogu I. ovoga Pravilnika i njegov su sastavni dio.

Parametri, vrijednosti parametara, vrste i opseg analiza uzoraka vode za ljudsku potrošnju za provedbu monitoringa vode za ljudsku potrošnju

Članak 5.

(1) Parametri, vrste i opseg analiza uzoraka vode za ljudsku potrošnju koji se prate za provedbu programa monitoringa vode za ljudsku potrošnju nalaze se u Prilogu I. tablicama 1., 3. i 4. i Prilogu II. točki 1. PARAMETRI SKUPINE A U MONITORINGU VODE ZA LJUDSKU POTROŠNJU i točki 2. PARAMETRI SKUPINE B U MONITORINGU VODE ZA LJUDSKU POTROŠNJU ovoga Pravilnika.

(2) Svrha monitoringa vode za ljudsku potrošnju na parametre skupine A je dobivanje osnovnih podataka o senzorskim, fizikalnim, kemijskim i mikrobiološkim parametrima sukladnosti vode za ljudsku potrošnju te podataka o učinkovitosti prerade vode za ljudsku potrošnju (osobito dezinfekcije), gdje se ona provodi.

(3) Svrha monitoringa vode za ljudsku potrošnju na parametre skupine B je dobivanje svih podataka o parametrima provjere sukladnosti vode za ljudsku potrošnju iz Priloga I. ovoga Pravilnika, osim mikrobiološkim parametrima iz Priloga I. tablice 2. i parametrima radioaktivnih tvari iz Priloga I. tablice 5.

(4) U monitoringu vode za ljudsku potrošnju, ako je to potrebno, uzima se u obzir i praćenje dodatnih parametara, i to:

- a) bitnih za procjenu utjecaja unutarnje vodoopskrbne mreže na zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku potrošnju na točkama za provjeru sukladnosti iz članka 6. stavka 2. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju,
- b) bitnih za svaki pojedini vodoopskrbni sustav ovisno o lokalnim uvjetima,
- c) u okviru procjene rizika i ako to zahtijeva zaštita zdravlja ljudi.

(5) U svrhu obavješćivanja javnosti o zdravstvenoj ispravnosti vode za ljudsku potrošnju pravne osobe koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe na svojim mrežnim stranicama objavljuju i rezultate analize na parametre skupine B dobivene od nadležnog zavoda za javno zdravstvo u županiji.

Parametri, vrste i opseg analiza uzoraka vode za ljudsku potrošnju za provedbu monitoringa radioaktivnih tvari

Članak 6.

Parametri, vrste i opseg analize uzoraka vode za ljudsku potrošnju koji se prate za provedbu monitoringa radioaktivnih tvari nalaze se u Prilogu I. tablici 5. i prilogima IV. i V. ovoga Pravilnika i njegov su sastavni dio.

Parametri, vrste i opseg analiza uzoraka vode za ljudsku potrošnju u svrhu ispitivanja njezine zdravstvene ispravnosti u građevinama prije izdavanja uporabne dozvole

Članak 7.

(1) Za potrebe tehničkog pregleda građevine u svrhu izdavanja uporabne dozvole provodi se analiza uzoraka vode za ljudsku potrošnju uzetih iz građevine na sve parametre iz Priloga II. točke 1. ovoga Pravilnika i za parametar ugljikovodika iz Priloga I. tablice 4. ovoga Pravilnika.

(2) Uzorci iz stavka 1. ovoga članka uzimaju se u stambenim građevinama i stambenom dijelu stambeno poslovnih građevina na način da se uzimaju uzorci u 50 % stanova (jedan uzorak po stanu), ravnomjerno raspoređenih po katovima građevine.

(3) Prilikom tehničkog pregleda vodnih građevina za vodoopskrbu uzima se najmanje po jedan uzorak za svaku zasebnu komunalnu vodnu građevinu u vodoopskrbnom sustavu, te na najmanje 10 % ukupnog broja hidranata duž vodoopskrbnog cjevovoda, uz uvjet da su obuhvaćane krajnje točke na mreži, radi provjere usklađenosti parametara iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Prilikom tehničkog pregleda građevine ili dijela građevine namijenjene proizvodnji, preradi, pripremi, usluživanju i prometu hrane i predmeta opće uporabe, uzorci se uzimaju na najmanje 25 % izljevnih mjesta na mjestu potrošnje za provjeru usklađenosti parametara iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Prilikom tehničkog pregleda građevine ili dijela građevine namijenjene smještaju (izuzev stanova), uzorci se uzimaju u 25 % smještajnih jedinica (jedan uzorak u smještajnoj jedinici) koji su ravnomjerno raspoređeni po katovima građevine, za provjeru usklađenosti parametara iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Prilikom tehničkog pregleda ostalih građevina od javnozdravstvenog interesa koje nisu obuhvaćene stavcima 4. i 5. ovoga članka uzimaju se uzorci na 25 % izljevnih mjesta ravnomjerno raspoređenih po građevini.

(7) Ukoliko se u građevinama iz stavaka 2., 3., 4., 5. i 6. ovoga članka prilikom prve analize uzoraka utvrdi nesukladnost određenog parametra, potrebno je otkloniti uzroke nesukladnosti te ponoviti uzorkovanje i ispitivanje na istim izljevnim mjestima na kojima je utvrđena nesukladnost na taj parametar.

(8) Uzorke vode za ljudsku potrošnju mora uzeti stručna osoba laboratorija iz članka 13. stavka 1. i 3. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju.

(9) Laboratorij koji provodi analize obavezan je sačiniti objedinjeno izvješće koje sadrži: redni broj uzorka, vrijeme i mjesto uzorkovanja s naznakom izljevnog mjesta, ocjenu sukladnosti, uzrok nesukladnosti, rezultate ponovljenih uzorkovanja i analiza te jedinstvenu ocjenu o sukladnosti.

(10) Ukoliko se analizama uzoraka vode uzetim u svrhu tehničkog pregleda građevina iz stavaka 2., 4., 5. i 6. ovoga članka utvrdi odstupanje mikrobioloških parametara propisanih u Prilogu I. tablici 1. ovoga Pravilnika, investitor je dužan osigurati provedbu mjere dodatnog ispiranja te po potrebi, mjere dezinfekcije putem ovlaštene pravne osobe po posebnom propisu.

Odstupanje od parametara sukladnosti i parametara radioaktivnih tvari u vodi za ljudsku potrošnju

Članak 8.

(1) U slučaju odstupanja indikatorskog parametra od maksimalno dopuštene koncentracije (u daljnjem tekstu: M.D.K.) vrijednosti parametara iz Priloga I. ovoga Pravilnika, potrebno je izvršiti procjenu utjecaja parametra koji odstupa od propisane vrijednosti na ljudsko zdravlje od strane nadležnog zavoda za javno zdravstvo te poduzeti sve potrebne mjere kako bi se parametar uskladio s propisanom vrijednosti. Kod donošenja procjene, nadležni zavod za javno zdravstvo koji je proveo analizu surađuje sa Stručnim povjerenstvom za vodu namijenjenu ljudskoj potrošnji iz članka 11. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka kada je utvrđen rizik za ljudsko zdravlje, pravne osobe koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe obvezne su poduzeti mjere iz članka 20. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju i podnijeti zahtjev za pokretanje postupka iz članka 21. toga Zakona.

(3) U slučaju odstupanja parametara radioaktivnih tvari od vrijednosti parametara iz Priloga I. ovoga Pravilnika, ovlašteni stručni tehnički servis obavezan je izvršiti procjenu utjecaja parametra koji odstupa od propisane vrijednosti na ljudsko zdravlje u suradnji s Državnim zavodom za radiološku i nuklearnu sigurnost.

III. UČESTALOST UZIMANJA UZORAKA VODE ZA LJUDSKU POTROŠNJU

Učestalost uzimanja uzoraka vode za ljudsku potrošnju za provedbu monitoringa vode za ljudsku potrošnju

Članak 9.

(1) Učestalost uzimanja uzoraka vode za ljudsku potrošnju radi ispitivanja njezine zdravstvene ispravnosti u okviru programa monitoringa vode za ljudsku potrošnju propisana je u Prilogu II. točki 3. tablici 1. ovoga Pravilnika.

(2) Hrvatski zavod za javno zdravstvo obavezan je kod izrade godišnjeg plana monitoringa izračunati potreban broj uzoraka, prema učestalosti uzimanja uzoraka utvrđenoj u Prilogu II. točki 3. tablici 1. ovoga Pravilnika.

(3) Godišnji broj uzoraka za provedbu monitoringa parametara skupine A računa se umnoškom izračunatog broja uzoraka za monitoring parametara skupine A prema isporučenim m³/dan vode za pojedinu zonu opskrbe na godišnjoj razini i faktora umnoška za monitoring u Republici Hrvatskoj.

(4) Godišnji broj uzoraka za provedbu monitoringa parametara skupine B računa se umnoškom izračunatog broja uzoraka za monitoring parametara skupine B prema isporučenim m³/dan vode za pojedinu zonu opskrbe na godišnjoj razini i faktora umnoška za monitoring u Republici Hrvatskoj.

(5) Planove službenih kontrola zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju koja se stavlja na tržište u bocama ili drugoj ambalaži, ministarstvo nadležno za zdravstvo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) temelji na procjeni rizika.

Učestalost uzimanja uzoraka vode za ljudsku potrošnju monitoringa radioaktivnih tvari

Članak 10.

(1) Učestalost uzimanja uzoraka vode za ljudsku potrošnju radi ispitivanja u okviru monitoringa radioaktivnih tvari propisana je u Prilogu IV. tablici 1. ovoga Pravilnika.

(2) Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost obavezan je kod izrade godišnjeg plana monitoringa izračunati potreban broj uzoraka, prema učestalosti uzimanja uzoraka utvrđenoj u Prilogu IV. tablici 1. ovoga Pravilnika.

(3) Godišnji broj uzoraka za provedbu monitoringa radioaktivnih tvari računa se prema isporučenim m³/dan vode za pojedinu zonu opskrbe na godišnjoj razini u Republici Hrvatskoj.

(4) Ukupni dobiveni broj uzoraka za monitoring radioaktivnih tvari na pojedinom području mora se ravnomjerno rasporediti tijekom cijele godine prema mjesecima odnosno tjednima, na različitim mjestima uzorkovanja propisanim Zakonom o vodi za ljudsku potrošnju i u vodoopskrbnoj mreži.

(5) Broj točaka na kojima se prati ukupni broj uzoraka za monitoring radioaktivnih tvari na godišnjoj razini i mjesta uzorkovanja definiraju se u suradnji sa Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo i nadležnim zavodom za javno zdravstvo.

Učestalost uzimanja uzoraka vode za ljudsku potrošnju u objektima od javnozdravstvenog interesa i u sklopu sustava samokontrole subjekata u poslovanju s hranom

Članak 11.

(1) Svaki subjekt u poslovanju s hranom obavezan je izraditi godišnji plan uzorkovanja vode za ljudsku potrošnju koju koristi u svom objektu sukladno opsegu i vrsti svog poslovanja na parametre propisane u Prilogu II. točki 1. ovoga Pravilnika, kao i na parametre od značaja za vlastitu unutarnju mrežu.

(2) Svaki subjekt koji posluje s hranom u objektu u kojem se proizvodi i prerađuje hrana, ugostiteljskom objektu, objektu zdravstvene ustanove, školske i predškolske ustanove, doma socijalne skrbi i objektu od javnozdravstvenog interesa, koji nije spojen na sustav javne vodoopskrbe već se vodom opskrbljuje iz vlastitog sustava, obavezan je dati na analizu uzorke vode za ljudsku potrošnju najmanje četiri puta godišnje tijekom svakog tromjesečja za svaki objekt, a po potrebi i češće, radi provjere sukladnosti parametara propisanih u Prilogu II. točki 1. ovoga Pravilnika.

(3) Subjekti u poslovanju s hranom iz stavka 2. ovoga članka, koji imaju analize vode za ljudsku potrošnju o sukladnosti parametara kroz najmanje dvije godine, mogu dati na analizu uzorke vode za ljudsku potrošnju dva puta godišnje.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, objekti zdravstvenih ustanova, školske i predškolske ustanove, domova socijalne skrbi i objekti od javnozdravstvenog interesa, obvezni su, u slučaju utvrđivanja nesukladnosti u vodi za ljudsku potrošnju, a koje su posljedica neprikladnog stanja i loše održavane vlastite unutarnje mreže, manje potrošnje ili nekorištenja vode u vlastitoj unutarnjoj mreži objekta ili dijela objekta, poduzeti odgovarajuće mjere u cilju osiguranja vode koja udovoljava parametrima za provjeru sukladnosti uključujući i analizu iste na parametre propisane u Prilogu II. točki 1. ovoga Pravilnika, kao i na parametre od značaja za vlastitu unutarnju mrežu.

(5) Pravne osobe koje obavljaju djelatnost punjenja vode u boce i drugu ambalažu koje se stavljaju na tržište, obvezne su izraditi plan uzorkovanja radioaktivnih tvari iz Priloga I. tablice 5. ovoga Pravilnika i provoditi ga s učestalošću definiranom u Prilogu IV. tablici 1. ovoga Pravilnika.

(6) Uzorci koji se uzimaju za analizu vode u bocama ili drugoj ambalaži koja je namijenjena stavljanju na tržište u svrhu provjere sukladnosti s ovim Pravilnikom, moraju biti uzeti za analizu samo na mjestu punjenja u boce ili drugu ambalažu, a po potrebi i na tržištu tijekom trajanja roka valjanosti proizvoda.

Učestalost ispitivanja vode na vodocrpilištu

Članak 12.

(1) Pravna osoba iz članka 16. stavka 1. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju mora provoditi ispitivanje vode na vodocrpilištu na parametre skupine B učestalošću jedan puta godišnje tijekom hidrološke godine. Za vodocrpilišta gdje na kakvoću vode utječu kišna i sušna razdoblja i/ili geološke karakteristike tla, ispitivanje je potrebno provesti i češće.

(2) Ukoliko vodocrpilište ima više zdenaca, a voda se zahvaća iz istog vodonosnika dovoljno je uzeti uzorak iz jednog zdenca.

IV. METODE I MJESTA (TOČKE) UZORKOVANJA

Članak 13.

(1) Uzorkovanje za potrebe monitoringa vode za ljudsku potrošnju i monitoringa radioaktivnih tvari provodi se na mjestima za provjeru sukladnosti propisanim člankom 6. stavkom 2. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju te unutar vodoopskrbne mreže u pojedinim dijelovima vodoopskrbnog sustava ili u postrojenju za obradu vode, gdje se može dokazati da se vrijednosti pokazatelja izmjerenog u takvim uzorcima neće promijeniti.

(2) Uzorkovanje vode iz stavka 1. ovoga članka primjenjuje se i kod provedbe ostalih službenih kontrola.

(3) Ukupni broj uzoraka za provedbu monitoringa vode za ljudsku potrošnju, kojom se prati sukladnost vode s propisanim parametrima na pojedinom području, mora biti vremenski i prostorno ravnomjerno raspoređen prema mjesecima odnosno tjednima, na različitim mjestima za provjeru sukladnosti i u vodoopskrbnoj mreži.

(4) Uzorkovanje na mjestima za provjeru sukladnosti mora biti u skladu sa sljedećim zahtjevima:

(a) uzorci kojima se provjera sukladnost određenih kemijskih parametara (posebno bakra, olova i nikla) uzimaju se iz slavina potrošača bez prethodnog ispiranja tako da se uzme dnevni slučajni uzorak volumena od jedne litre u slučajno odabrano doba dana. Alternativno, može se primijeniti metoda kojom se definira određeno vrijeme zadržavanja vode nakon kojeg će se obaviti uzorkovanje, ukoliko se na taj način bolje odražava stanje vodoopskrbe u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom da na razini zone opskrbe to ne rezultira manjim brojem slučajeva nesukladnosti nego što bi se dobilo primjenom metode slučajnog uzorkovanja tijekom dana. Vrijeme zadržavanja obično je 30 minuta ali može biti i dulje, a prije toga slavinu je potrebno potpuno isprati.

(b) uzorci kojima se provjera sukladnost mikrobioloških parametara u mjestima za provjeru sukladnosti uzimaju se i s njima se postupa u skladu s normom HRN EN ISO 19458, svrhom uzorkovanja B.

(5) Uzorkovanje u vodoopskrbnoj mreži, s iznimkom uzorkovanja na slavinama potrošača, mora biti u skladu s normom HRN ISO 5667-5. Za mikrobiološke parametre uzorci u vodoopskrbnoj mreži uzimaju se i s njima se postupa u skladu s normom EN ISO 19458, svrhom uzorkovanja A.

V. METODE LABORATORIJSKOG ISPITIVANJA VODE ZA LJUDSKU POTROŠNJU

Članak 14.

(1) Metode laboratorijskog ispitivanja vode za ljudsku potrošnju nalaze se u Prilogu III. ovoga Pravilnika i njegov su sastavni dio.

(2) Za analizu parametara iz Priloga III. ovoga Pravilnika te za analizu onih parametara koji nisu navedeni u Prilogu III. ovoga Pravilnika, mogu se koristiti i druge znanstveno priznate metode koje daju iste rezultate i prethodno su validirane. Metode koje su primijenjene moraju se navesti u analitičkom izvješću kod objavljivanja i izvještavanja o provedenoj analizi vode za ljudsku potrošnju.

(3) Metode ispitivanja parametara radioaktivnih tvari i radionuklida u vodi za ljudsku potrošnju navedene su u Prilogu V. ovoga Pravilnika.

VI. MONITORING

1. MONITORING VODE ZA LJUDSKU POTROŠNJU

Ciljevi monitoringa

Članak 15.

Programima monitoringa vode za ljudsku potrošnju:

- provjerava se učinkovitost uspostavljenih mjera radi kontroliranja rizika za zdravlje ljudi, u cijelom vodoopskrbnom sustavu, od sliva preko zahvaćanja, pročišćavanja i skladištenja do distribucije, kao i zdravstvena ispravnost vode za ljudsku potrošnju na mjestima za provjeru sukladnosti iz članka 6. stavka 2. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju
- osiguravaju se informacije o zdravstvenoj ispravnosti vode za ljudsku potrošnju, kako bi se dokazalo ispunjavanje zahtjeva iz članka 5. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju
- utvrđuje se najprikladniji način smanjivanja rizika za zdravlje ljudi.

Način uspostave programa monitoringa

Članak 16.